

Riksdagens svar RSv 220/2018 rd – RP 177/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av förundersökningslagen och till vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av förundersökningslagen och till vissa lagar som har samband med den (RP 177/2018 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Lagutskottet (LaUB 14/2018 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av förundersökningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förundersökningslagen (805/2011) 4 kap. 16 och 17 § och 11 kap. 2 § 2 mom., sådana de lyder i lag 818/2014, och
fogas till 7 kap. 14 § ett nytt 4 mom. som följer:

4 kap.

Förundersökningsprinciperna och rättigheterna för dem som deltar i förundersökning

16 §

Underrättelse om den misstänktes rättigheter

När en person underrättas om att han eller hon är misstänkt för brott ska personen utan dröjsmål och senast innan han eller hon hörs underrättas om sin rätt

- 1) att anlita ett biträde som han eller hon själv väljer,
- 2) att under de förutsättningar som anges i 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i brottmål få en försvarare,

Riksdagens svar RSv 220/2018 rd

3) att under de förutsättningar som anges i rättshjälpslagen (257/2002) få kostnadsfri rättshjälp och kostnadsfritt biträde,

4) att få information om det brott som han eller hon är misstänkt för och om ändringar som gäller brottsmisstanken,

5) till tolkning samt översättning av väsentliga handlingar så som föreskrivs i 13 §, i 2 kap. 16 § och 3 kap. 21 § i tvångsmedelslagen samt i 6 a kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål,

6) att tåga och att också annars låta bli att medverka till utredningen av sitt brott.

En person som inte har fyllt 18 år och som är misstänkt för brott ska utöver vad som föreskrivs i 1 mom. i möjligaste mån utan dröjsmål informeras om hur ärendets handläggning fortsätter och om de myndigheters roll som deltar i ärendets handläggning samt underrättas

1) om att även vårdnadshavaren, intressebevakaren eller någon annan laglig företrädare underrättas om den misstänktes rättigheter,

2) om rätten för hans eller hennes vårdnadshavare, intressebevakare eller annan laglig företrädare att vara närvarande vid förhör i enlighet med 7 kap. 14 §,

3) vid behov om att utlämning av uppgifter i en bild- och ljudupptagning kan begränsas med avseende på integritetsskyddet på det sätt som föreskrivs i 9 kap. 7 § 2 mom. i denna lag och i 13 § 2 mom. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007) och om att ett ärende under de förutsättningar som anges i 15 § 5 punkten i den lagen kan handläggas vid domstol utan att allmänheten är närvarande.

Den som är misstänkt för brott ska underrättas om de rättigheter som avses i 1 och 2 mom. på den misstänktes språk som avses i 12 §. Den misstänkte ska underrättas om den rättighet som avses i 1 mom. 1 punkten skriftligen, om inte ärendet ska behandlas vid summarisk förundersökning.

17 §

Skriftlig underrättelse om den frihetsberövades rättigheter

När den som är misstänkt för brott berövas sin frihet i samband med gripande, anhållande eller häktning ska han eller hon utan dröjsmål underrättas om

1) de rättigheter som avses i 16 §,

2) rätten att få information enligt 15 §,

3) rätten till att någon av hans eller hennes närstående eller någon annan person underrättas om frihetsberövandet i enlighet med 2 kap. 2 § 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen,

4) rätten till hälso- och sjukvård enligt 5 kap. 1 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen och 6 kap. 1 § i häktningsslagen,

5) rätten till handläggning av häktningsärendet vid domstol inom den tid som föreskrivs i 3 kap. 5 § i tvångsmedelslagen och den häktades rätt till ny behandling av ett häktningsärende enligt 3 kap. 15 § i den lagen.

En frihetsberövad som inte fyllt 18 år ska utöver det som föreskrivs i 1 mom. dessutom utan dröjsmål underrättas om

1) att en misstänkt som inte fyllt 18 år inte får häktas eller på förordnande fortsätta hållas häktad, om inte vägande skäl kräver det,

2) tillämpliga alternativ till häktning.

Riksdagens svar RSv 220/2018 rd

En utländsk frihetsberövad ska utöver det som föreskrivs i 1 och 2 mom. utan dröjsmål underrättas om rätten till att en diplomatisk beskickning eller ett konsulat som företrädar hans eller hennes hemland underrättas om frihetsberövandet.

Den frihetsberövade ska underrättas om de rättigheter som avses i 1—3 mom. skriftligen och på den misstänktes språk som avses i 12 §.

7 kap.

Förhör

14 §

När en laglig företrädare för en omyndig får vara närvarande vid förhör

Om en laglig företrädare för en person som inte fyllt 18 år och som är misstänkt för brott förbjudits att vara närvarande vid förhör med stöd av 3 mom. eller om den lagliga företrädaren inte har kunnat nås, får en annan till den misstänkte närstående vuxen vara närvarande vid förhör, om dennes närvaro ligger i den misstänktes intresse och om närvaron inte försvårar utredningen av brottet eller äventyrar tystnadsplikten. Om det inte är möjligt att underrätta den misstänktes lagliga företrädare om de rättigheter som avses i 4 kap. 16 eller 17 §, ska någon annan till den misstänkte närstående vuxen underrättas.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

2 §

Innehållet vid summarisk förundersökning

Summarisk förundersökning får göras utan att 5 kap. 1 § eller 7 kap. 11 § iakttas.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 220/2018 rd

Lag

om ändring av 2 kap. 11 och 12 § i tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 2 kap. 11 § i tvångsmedelslagen (806/2011) ett nytt 5 mom. och till 12 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

2 kap.

Gripande, anhållande, häktning och häktningsarrest

11 §

Förutsättningar för häktning

En misstänkt som inte fyllt 18 år får inte häktas eller på förordnande fortsätta hållas häktad, om inte vägande skäl kräver det.

12 §

Förutsättningar för häktning av en dömd

En dömd som inte fyllt 18 år får inte häktas eller på förordnande fortsätta hållas häktad, om inte vägande skäl kräver det.

Denna lag träder i kraft den

_____ 20 ____ .

Lag

om ändring av 5 kap. i lagen om rättegång i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 5 kap. i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) en ny 15 a § som följer:

Riksdagens svar RSv 220/2018 rd

5 kap.

Om väckande av åtal

15 a §

I samband med kallelsen ska en svarande som inte fyllt 18 år underrättas om

1) rätten att personligen vara närvarande vid muntlig förhandling vid ett ärendes domstolsbehandling, om inte han eller hon åläggs att infinna sig personligen till förhandlingen,

2) rätten för vårdnadshavare, intressebevakare eller någon annan laglig företrädare att vara närvarande vid muntlig förhandling vid ett ärendes domstolsbehandling,

3) att utlämning av uppgifter i en bild- och ljudupptagning kan begränsas med avseende på integritetsskyddet på det sätt som föreskrivs i 13 § 2 mom. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar och om att ett ärende under de förutsättningar som anges i 15 § 5 punkten i den lagen kan handläggas vid domstol utan att allmänheten är närvarande,

4) att det sammanställs en påföljdsutredning av en ung brottsmisstänkt under de förutsättningar som anges i lagen om utredning av unga brottsmisstänkta situation (633/2010).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 4 § i lagen om utredning av unga brottsmisstänkta situation

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utredning av unga brottsmisstänkta situation (633/2010) 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag 320/2013, som följer:

4 §

Åklagarens begäran

Begäran behöver dock inte framställas om det under omständigheterna i fallet är motiverat samt förenligt med den unge brottsmisstänktes bästa att inte sammanställa en påföljdsutredning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av häktninglagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 2 kap. 3 § i häktninglagen (768/2005), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lagarna 820/2014 och 1071/2015, ett nytt 5 mom., till 3 kap. 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 394/2015, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom. och till 6 kap. 1 §, sådan den lyder i lagarna 1641/2015 och 1238/2016, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

2 kap.

Ankomst till ett fängelse

3 §

Information om bestämmelser och om förhållandena i fängelset

En häktad som inte fyllt 18 år ska ges den information som avses i 1 mom. skriftligen på sitt eget språk, om det är finska eller svenska, och i annat fall på ett språk som han eller hon förstår. Bestämmelser om användning av samiska ingår i samiska språklagen (1086/2003).

3 kap.

Placering i fängelset, basvård och förflyttning

1 §

Placering i fängelset

En häktad som har fyllt 18 år under häktning kan fortsätta hållas avskild från andra vuxna häktade, om det är motiverat med hänsyn till hans eller hennes omständigheter. Han eller hon kan hållas i samma utrymmen som en häktad som inte fyllt 18 år endast om detta inte strider mot den minderårigas intressen.

Riksdagens svar RSv 220/2018 rd

6 kap.

Social- och hälsovård

1 §

Hälso- och sjukvård för häktade

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska för klarläggande av hälsotillståndet hos en häktad som inte fyllt 18 år denne på begäran bli undersökt av en läkare eller av någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården utan obefogat dröjsmål, om inte det är uppenbart onödigt att göra en sådan undersökning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 2 kap. 3 § och 5 kap. 1 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 2 kap. 3 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lag 819/2014, ett nytt 5 mom. och till 5 kap. 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1241/2016, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

2 kap.

Intagning i förvaringslokal

3 §

Information om bestämmelser samt om förhållandena i förvaringslokalen

En frihetsberövad som inte fyllt 18 år ska ges den information som avses i 1 mom. skriftligen på sitt eget språk, om det är finska eller svenska, och i annat fall på ett språk som han eller hon förstår. Bestämmelser om användningen av samiska ingår i samiska språklagen (1086/2003).

Riksdagens svar RSv 220/2018 rd

5 kap.

Hälso- och sjukvård

1 §

Hälso- och sjukvård

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska för klarläggande av hälsotillståndet hos en frihetsberövad som inte fyllt 18 år denne på begäran bli undersökt av en läkare eller av någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården utan obefogat dröjsmål, om inte det är uppenbart onödigt att göra en sådan undersökning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 7 § i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010) 7 § 2 mom., sådant det lyder i lag 894/2016, som följer:

7 §

Förundersökning

För att utreda en förseelse som avses i denna lag görs en summarisk förundersökning enligt 11 kap. 2 § i förundersökningslagen (805/2011), där endast de omständigheter utreds som är nödvändiga för att ett bötesyrkande, bötesföreläggande, ordningsbotsföreläggande eller straffyrkande ska kunna utfärdas. En sådan förundersökning får göras utan att 4 kap. 10 § 2 mom. och 13 och 16 § eller 7 kap. 14—16 § i förundersökningslagen iakttas.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 220/2018 rd

Lag

om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) 20 a §, sådan den lyder i lag 824/2014, och
fogas till lagen en ny 21 c § som följer:

20 a §

Skriftlig underrättelse om rättigheter

När den som begärs utlämnad har gripits eller annars påträffats i Finland, ska polisen utan dröjsmål underrätta honom eller henne om hans eller hennes rätt

- 1) att ta del av innehållet i framställningen om gripande och utlämning,
- 2) att anlita biträde,
- 3) att få en försvarare, om han eller hon begär det,
- 4) till tolkning samt översättning av framställningen om gripande och utlämning så som föreskrivs i 21 § 2 och 3 mom.,
- 5) att bestämma om han eller hon samtycker till utlämningen,
- 6) att bli hörd i tingsrätten med anledning av innehållet i framställningen om utlämning, samt
- 7) att ta del av den utevarodom som ligger till grund för framställningen om utlämning, om han eller hon begär det.

En person som inte fyllt 18 år och som begärs utlämnad ska utöver det som föreskrivs i 1 mom. dessutom underrättas om

- 1) att även hans eller hennes lagliga företrädare underrättas om rättigheterna för den som begärs utlämnad,
- 2) rätten för hans eller hennes lagliga företrädare att så som föreskrivs i 21 c § vara närvarande vid beredningen av ett utlämningsärende samt att vara närvarande vid behandlingen av ett utlämningsärende i domstol,
- 3) rätten att ta upp ett ärende som gäller tagande i förvar till ny behandling på det sätt som föreskrivs i 3 kap. 15 § i tvångsmedelslagen,
- 4) tillämpliga alternativ till tagande i förvar,
- 5) att utlämning av uppgifter i en bild- och ljudupptagning kan begränsas med avseende på integritetsskyddet på det sätt som föreskrivs i 13 § 2 mom. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007) samt om att ett ärende under de förutsättningar som anges i 15 § 5 punkten i den lagen kan handläggas vid domstol utan att allmänheten är närvarande,
- 6) rätten till hälso- och sjukvård enligt 6 kap. 1 § i häktninglagen (768/2005).

Den som begärs utlämnad ska underrättas om de rättigheter som avses i 1 och 2 mom. skriftligen och på ett språk som han eller hon förstår.

Riksdagens svar RSv 220/2018 rd

21 c §

Beredningen av ett utlämningsärende som gäller en person som inte fyllt 18 år och som begärs utlämnad

På närvaron av en laglig företrädare för eller någon annan vuxen närstående till en person som inte fyllt 18 år och som begärs utlämnad tillämpas vid beredningen av ett utlämningsärende i tillämpliga delar vad som i 7 kap. 14 § i förundersökningslagen föreskrivs om närvaro vid förhör av en för brott misstänkt person som inte fyllt 18 år. Om det inte är möjligt att underrätta den lagliga företrädaren för en person som inte fyllt 18 år och som begärs utlämnad om de rättigheter som avses i 20 a § i denna lag, ska någon annan vuxen närstående till denne underrättas.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 29.1.2019

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare